

Ainevaldkond AASTATÖÖ

AASTATÖÖ PÕHIKOO LIS

Õppe- ja kasvatusesmärgid

Õpilane saab aastatöö teostamise läbi võimaluse väljendada oma individuaalseid huvisid ja oskusi ning panna proovile võime tegeleda ühe konkreetse ülesandega pikemat aega järjest. Koostöö aastatöö juhendajaga pakub võimaluse tegutseda individuaalsete juhiste järgi. Samuti on heaks harjutuseks esitleda ja kaitsta oma tööd õpetajate, lapsevanemate ja kaasõpilaste ees.

Ainevaldkonna kirjeldus

Ainevaldkonda kuuluv aine:

- aastatöö alused (8. klass).

Waldorfkoolis on igal 8. klassi õpilasel ülesanne teha aastatöö kas kunstilis-praktilisel või teoreetilisel teemal (aineläbilõikeline), millega ta tegeleb terve õppeaasta vältel lisaks õppetöele, kusjuures igal õpilasel on oma juhendaja. „Aastatöö alused“ on toetav õppeaine aastatöö edukaks teostamiseks. Praktilist lõputööd esitatakse avalikkusele näitusel või mõnel pärastlõunasel või õhtusel ettekandel.

Ühes ainevaldkonnas, tihti ka mitmeid õppeaineid hõlmavas, antakse varem õpitule ja osalt ka uuele sisule individuaalse uurimistööga vorm ning esitletakse seda avalikult. Aastatöö koosneb kirjalikust, suulisest ja kunstilis-praktilisest osast. See peaks ühendama intellektuaalse, kunstilise ja praktilise töö. Teemavalik sõltub vestlusest juhendajaga koostöös klassiõpetajaga. Oma uurimistöö täpsete vaatluste ja tajumuste, küsitluste, katsete, vestluste jne. baasil tekib alus, mida täiendatakse kirjanduse uurimise ja teiste infoallikate kasutamisega. Õpilasel oodatakse, et ta jõuaks asja sisu käsitluseni raskuspunktide mõistmise läbi, et ta tunnetaks põhjusi ning seoseid ja leiaks lahendused enda sõnastatud küsimustele. Formaalselt võib töö teostada teaduslike nõuete järgi (tsitaadid, allikviited jne), metoodiliselt on raskuspunkt isiklikul kogemusel ja iseseisval otsustusel põhineval teemaga tegelemisel. Üldine pedagoogiline eesmärk seisneb oma töövõime kogemises, isikliku tööplaneerimise õppimises ja läbielamises ning töö organiseerimises pikema aja vältel. Oma individuaalsete huvide ning võimete kogemine klassiõpetaja-aja lõpul laseb küpseda eneseusaldusel ja enesetunnetusel, annab panuse isiksuse kujunemisse ja laseb heita pilku eluteele.

Üldpädevuste kujundamine

- Väärtuspädevus – aastatöö teemasse süvenedes kujunevad õpilase väärtushinnangud; töö vormistamine ja esitlemine õpetab väärtustama esitluskultuuri;
- sotsiaalne pädevus – koostöö juhendajaga arendab õpilase sotsiaalseid oskusi;
- enesemääratluspädevus – aastatööd tehes saab õpilane kogemuse oma teadmistest, iseseisvusest, aja planeerimisest, koostöö- ja esinemisostkusest;
- õpipädevus – aastatöösse süvenedes saab õpilane pidevalt juurde uusi teadmisi, mida seostab varem omandatuga;
- suhtluspädevus – suhtlemine aastatöö juhendajaga ja töö esitlemise situatsioon arendavad õpilase suhtluspädevust;
- matemaatikapädevus – aastatööd tehes tuleb õpilasel kogutud andmeid analüüsida ja matemaatiliselt töödelda;

- ettevõtlikkuspädevus – aastatööd tehes alustab õpilane ideest ja viib selle välja teostuseni.

Läbivad teemad

Aastatöö koostamisega on tihedalt seotud järgmised õppekava läbivad teemad:

- elukestev õpe ja karjääri planeerimine – aastatöö tegemine aitab õpilast tema kutsumuse leidmisel, õpetab sihipäraselt ja iseseisvalt tegutsema;
- teabekeskkond – õpilane teeb põhjalikke tööd erinevate teabeallikatega;
- tehnoloogia ja innovatsioon – õpilane kasutab infotehnoloogia vahendeid aastatöö tarvis teoreetilise info kogumiseks, andmete töötlemiseks, töö kirjaliku osa vormistamiseks.

Sõltuvalt aastatöö teemast on töö tegemine seotud ka ülejäänud õppekava läbivate teemadega.

Hindamine

Aastatöö hindamisel lähtutakse Tartu Waldorfgümnaasiumi põhikooli aastatöö hindamise juhendist.

Aine „Aastatöö alused“ hindamisel kasutatakse mitteeristavat hindamist. Aine loetakse arvestatuks, kui õpilane on osalenud vähemalt 70% kontakttundides ning vormistanud nõuetekohaselt klassi ühistööna valminud praktilise töö kirjaliku osa.

AASTATÖÖ ALUSED

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Ainega „Aastatöö alused“ taotletakse, et õpilane:

- oskab seada eesmärgid, sõnastada aastatöö uurimisküsimuse või hüpoteesi või praktilise töö pealkirja ning vastutada ülesande elluviimise eest;
- oskab planeerida ja korraldada uuringuid;
- oskab planeerida uurimistöö koostamist või praktilise töö läbiviimist;
- arendab loovust ja süsteemset mõtlemist;
- kasutab erinevaid teabeallikaid ning hindab kriitiliselt neis sisalduvat infot;
- saab ülevaate ja kogemuse andmete kogumise, töötlemise ning analüüsimise meetoditest;
- vormistab arvutil klassi koostöös valminud praktilise töö kirjaliku osa.

Juhtmotiivid

„Aastatöö aluste“ kursuse raames saab õpilane algteadmised teadusliku uurimistöö olemusest, meetoditest, etappidest, struktuurist, vormistamisest ja kaitsmisest ning praktilise töö olemusest, selle kirjaliku osa sisust ja vormist.

Uurimistöös on vähemalt kolm osa:

- ülevaade sellest, mida teised on teinud;
- ülevaade oma uurimise tulemustest ja kasutatud meetoditest;
- enda tulemuste võrdlus teiste omadega ning järeldused.

Praktilise töö kirjalikus kokkuvõttes on vähemalt kaks osa:

- teoreetiline osa (nt töö tehnoloogia, varemtehtud tööde analüüs vms asjassepuutuv, mida õpilane ise ei ole välja mõelnud);
- praktilise töö tegemise käik (nt ajakava, tööde järjekord, töö analüüs jms).

Kursus lõpeb klassi koostöös valminud praktilise töö kirjaliku osa kaitsmisega, mille käigus antakse järgmine ülevaade:

- teema valiku põhjendus;
- praktilise töö eesmärk;
- meetodi(te) ja ülesehituse tutvustus, vajaduse korral põhjendamine;
- lühike sisuülevaade.

Kursuse maht on 35 tundi, mille hulka kuulub vähemalt 10 arvutiõpetuse tundi ning vähemalt 5 tundi iseseisvat tööd. Kursuse toimumise ajaks on soovituslikult 8. klassi esimene poolaasta.

Õpitulemused

Õpitulemused kajastavad õpilase rahuldavat saavutust.

Kursuse lõpul õpilane:

- tunneb uurimistöö ja praktilise töö kirjaliku osa koostamise metoodikat ning suudab teha uurimistöö / praktilise töö kirjaliku osa iseseisvalt;
- õpib suhtlema juhendajaga ning toime tulema konstruktiivse kriitikaga;
- tunneb uurimistööks vajalike lähteandmete kogumise meetodeid (vaatlus, eksperiment, küsitlus);
- vormistab praktilise töö kirjaliku osa Tartu Waldorfgümnaasiumi kirjalike tööde vormistamise juhendi järgi.

Õppesisu

Uurimistöö olemus.

Uurimistöö eesmärgid ja tunnused.

Uurimistöös kasutatavad meetodid. Meetodite liigid ja valik. Valmisandmestikud (ametlik statistika, arhiivimaterjalid, uurijate varasemad materjalid). Andmekogumismeetodid (vaatlus, eksperiment, mõõtmine, intervjuu, ankeetküsitlus jne). Andmetöötlusmeetodid. Analüüsimismeetodid (võrdlemine, reastamine). Uurimistöö etapid.

Praktilise töö olemus. Praktilise töö kirjaliku osa sisu.

Koostöö juhendajaga.

Teema valik ja piiritlemine. Töö esialgse kava koostamine. Materjali (faktide) kogumine ja analüüs.

Uurimistöö või praktilise töö kirjaliku osa vormistamine. Struktuur. Tiitelleht. Sisukord. Sisesejuhatus. Põhiosa (peatükid ja alapeatükid). Kokkuvõte. Kasutatud materjalid. Lisad. Tabelid ja joonised. Vormistamisnõuded.

Stiil ja keel. Akadeemiline kirjastiil. Loetavus ja mõistetavus. Terviklikkus ja sidusus. Lauseehitus ja sõnavalik. Objektiivsus. Ajavormid. Loetelud. Lühendite ja numbrite kasutamine tekstis. Õigekeel.

Viitamine ja vormistamine. Tsitaat ja refereering. Tekstisisene viitamine. Joonealune viitamine. Allikaloend (artikkel, raamat, õigusaktid, arhiivimaterjalid, elektroonilised allikad, dokumendid ilma isikuandmeteta jne).

Kaitsmine. Kaitsmise sisu ja ülesehitus. Avalik esinemine.

Arvuti algõpe. Tekstitöötlus, andmetöötlus.

Lõiming teiste ainetega

Aastatöö tegemine ja vastav ettevalmistav kursus lõimub tihedalt eesti keelega – kirjaliku osa stiil ning vormistus, suulise osa esitlemine. Töö teoreetilises osas esitatavate arvandmete analüüs ja vormistamine seostub matemaatikaga. Autorikaitse küsimused leiavad käsitlust ühiskonnaõpetuse tundides. Olenevalt töö teemast on kokkupuutepunkte teiste õppeainetega.

Erinevused riiklikust õppekavast

Põhikooli riiklikus õppekavas „Aastatöö aluseid” eraldi ainega pole.

AASTATÖÖ GÜMNAASIUMIS

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Õpilane saab aastatöö teostamise läbi võimaluse väljendada oma individuaalseid huvisid ja oskusi ning panna proovile võime tegeleda ühe konkreetse ülesandega pikemat aega järjest. Koostöö aastatöö juhendajaga pakub võimaluse tegutseda individuaalsete juhiste järgi. Samuti on heaks harjutuseks esitleda ja kaitsta oma tööd õpetajate, lapsevanemate ja kaasõpilaste ees.

Ainevaldkonna kirjeldus

Ainevaldkonda kuuluv aine:

- uurimistöö alused (11. klass).

Waldorfkoolis on igal 11. klassi õpilasel ülesanne teha aastatöö kas kunstilis-praktilisel või teoreetilisel teemal (aineläbilõikeline), millega ta tegeleb terve õppeaasta vältel lisaks õppetööle, kusjuures igal õpilasel on oma juhendaja. „Uurimistöö alused“ on toetav õppeaine aastatöö edukaks teostamiseks. Praktilisi lõputöid esitatakse avalikkusele näitusel või mõnel pärastlõunasel või õhtusel ettekandel.

Ühes ainevaldkonnas, tihti ka mitmeid õppeaineid hõlmavas, antakse varem õpitule ja osalt ka uuele sisule individuaalse uurimistööga vorm ning esitletakse seda avalikult. Aastatöö koosneb kirjalikust, suulisest ja kunstilis-praktilisest osast. See peaks ühendama intellektuaalse, kunstilise ja praktilise töö. Teemavalik sõltub vestlusest juhendajaga koostöös ülaastme kolleegiumiga. Oma uurimistöö täpsete vaatluste ja tajumuste, küsitluste, katsete, vestluste jne. baasil tekib alus, mida täiendatakse kirjanduse uurimise ja teiste infoallikate kasutamisega. Õpilaselt oodatakse, et ta jõuaks asja sisu käsituseni raskuspunktide mõistmise läbi, et ta tunnetaks põhjusi ja seoseid ning leiaks lahendused enda sõnastatud küsimustele. Formaalset võib töö teostada teaduslike nõuete järgi (tsitaadid, allikviited jne), meetoodiliselt on raskuspunkt isiklikul kogemusel ja iseseisval otsustusel põhineval teemaga tegelemisel. Üldine pedagoogiline eesmärk seisneb oma töövõime kogemises, isikliku tööplaneerimise õppimises ja läbielamises ning töö organiseerimises pikema aja vältel. Oma individuaalsete huvide ning võimete kogemine kooliaja lõpul laseb küpseda enesesusaldusel ja enesetunnetusel, annab panuse isiksuse kujunemisse ja laseb heita pilku eluteele.

Üldpädevuste kujundamine

- Väärtuspädevus – aastatöö teemasse süvenedes kujunevad õpilase väärtushinnangud; töö vormistamine ja esitlemine õpetab väärtustama esitluskultuuri;
- sotsiaalne pädevus – koostöö juhendajaga arendab õpilase sotsiaalseid oskusi;
- enesemääratluspädevus – aastatööd tehes saab õpilane kogemuse oma teadmistest, iseseisvusest, aja planeerimisest, koostöö- ja esinemisostusest;
- õpipädevus – aastatöösse süvenedes saab õpilane pidevalt juurde uusi teadmisi, mida seostab varem omandatuga;
- suhtluspädevus – suhtlemine aastatöö juhendajaga ja töö esitlemise situatsioon arendavad õpilase suhtluspädevust;
- matemaatika pädevus – aastatööd tehes tuleb õpilasel kogutud andmeid analüüsida ja matemaatiliselt töödelda;
- ettevõtlikkuspädevus – aastatööd tehes alustab õpilane ideest ja viib selle välja teostuseni.

Läbivad teemad

Aastatöö koostamisega on tihedalt seotud järgmised õppekava läbivad teemad:

- elukestev õpe ja karjääri planeerimine – aastatöö tegemine aitab õpilast tema kutsumuse leidmisel, õpetab sihipäraselt ja iseseisvalt tegutsema;
- teabekeskkond – õpilane teeb põhjalikku tööd erinevate teabeallikatega;
- tehnoloogia ja innovatsioon – õpilane kasutab infotehnoloogia vahendeid aastatöö tarvis teoreetilise info kogumiseks, andmete töötlemiseks, töö kirjaliku osa vormistamiseks.

Sõltuvalt aastatöö teemast on töö tegemine seotud ka ülejäänud õppekava läbivate teemadega.

Hindamine

Aastatöö hindamisel lähtutakse Tartu Waldorfgümnaasiumi gümnaasiumi aastatöö hindamise juhendist.

Aine „Uurimistöö alused“ hindamisel kasutatakse mitteeristavat hindamist. Aine on arvestatud, kui õpilane osaleb vähemalt 70% kontakt tundides ning vormistab nõuetekohaselt miniuurimistöö.

UURIMISTÖÖ ALUSED

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Ainega „Uurimistöö alused“ taotletakse, et õpilane:

- oskab seada eesmärgid, sõnastada uurimisküsimuse või hüpoteesi ning vastutada ülesande elluviimise eest;
- oskab planeerida ja korraldada uuringuid;
- oskab planeerida uurimistöö koostamist;
- arendab oma loovust ja süsteemset mõtlemist;
- kasutab erinevaid teabeallikaid ning hindab kriitiliselt neis sisalduvat infot;
- saab ülevaate ja kogemuse andmete kogumise, töötlemise ning analüüsimise meetoditest;
- vormistab arvutil teaduslikkuse nõudeid järgiva miniuurimistöö.

Juhtmotiivid

Aine annab algteadmised teadusliku uurimistöö olemusest, meetoditest, etappidest, struktuurist, vormistamisest ning kaitsmisest. Uurimistöö on eelkõige protsess ja töömeetod, mille käigus analüüsitakse uuritavat probleemi süstematiseeritud ja asjakohaselt struktureeritud viisil. Tööd koostades tuleb järgida teaduslikkust tagavaid nõudeid. Seega peab uurimistöö teema olema aktuaalne ja töö sisu üheselt arusaadav. Autor peab kriitiliselt käsitlema nii enda kui ka olemasolevaid teisi seisukohti ning kõik esitatud väited peavad olema argumenteeritud ja toetuma faktidele.

Teaduslikkuse järgimine eeldab kolme sisuliselt eristuva osa olemasolu töös:

- ülevaade sellest, mida teised on teinud;
- ülevaade oma uurimise tulemustest ja kasutatud meetoditest;
- enda tulemuste võrdlus teiste omadega ning järeldused.

Praktilise töö kirjalikus kokkuvõttes on vähemalt kaks osa:

- teoreetiline osa (nt töö tehnoloogia, varemtehtud tööde analüüs vms asjassepuutuv, mida õpilane ise ei ole välja mõelnud);

- praktilise töö tegemise käik (nt ajakava, tööde järjekord, töö analüüs jms).

Uurimistöö on uurimisprotsessi konkreetne tulemus ehk kirjalik aruanne, mis kajastab õpilase oskust iseseisvalt mõelda ja sisaldab õpilase oma seisukohti. Kursus lõpeb uurimistöö tulemuste või praktilise töö avaliku esitamise ehk kaitsmisega, mille käigus antakse järgmine ülevaade:

- teema valiku põhjendus;
- uurimistöö või praktilise töö eesmärk;
- meetodi(te) ja ülesehituse tutvustus, vajaduse korral põhjendamine;
- lühike sisuülevaade;
- töö kokkuvõte: milleni jõuti, kas eesmärk sai täidetud.

Kursuse maht on 35 tundi, mille hulka kuulub vähemalt 5 arvutiõpetuse tundi ning vähemalt 10 tundi iseseisvat tööd. Kursuse toimumise ajaks on soovituslikult 11. klassi esimene poolaasta.

Õpitulemused

Gümnaasiumi õpitulemused kajastavad õpilase rahuldavat saavutust.

Kursuse lõpul õpilane:

- tunneb uurimistöö ja praktilise töö kirjaliku osa koostamise meetodikat ning teeb uurimistöö / praktilise töö kirjaliku osa iseseisvalt;
- õpib suhtlema juhendajaga ning toime tulema konstruktiivse kriitikaga;
- orienteerub valitud ainevaldkonna lihtsamal kirjanduses, leiab vajaliku info ja analüüsib seda kriitiliselt;
- tunneb peamisi uurimistööks vajalike lähteandmete kogumise meetodeid (vaatlus, eksperiment, küsitlus, kogumuste üldistamine jt);
- töötleb andmeid sobivate meetoditega (keskmiste arvutamine, korrelatsioon jt);
- analüüsib uurimistulemusi sobivate meetoditega (võrdlemine, reastamine, analüüs, süntees, üldistamine jt);
- vormistab miniuurimistöö Tartu Waldorfgümnaasiumi kirjalike tööde vormistamise juhendi järgi;
- esitab ja kaitseb oma uurimistulemusi;
- oskab anda konstruktiivset tagasisidet kaasõpilase uurimistöö kohta.

Õppesisu

Uurimistöö olemus.

Uurimistöö eesmärgid ja tunnused.

Uurimistöös kasutatavad meetodid. Meetodite liigid ja valik. Valmisandmestikud (ametlik statistika, statistilised andmebaasid, arhiivimaterjalid, uurijate varasemad materjalid, muud dokumendikogud). Andmekogumismeetodid (vaatlus, eksperiment, mõõtmine, intervjuu, ankeetküsitlus jne). Andmetöötlusmeetodid. Analüüsimeetodid (võrdlemine, reastamine, süntees, üldistamine). Uurimistöö etapid.

Koostöö juhendajaga.

Teema valik ja piiritlemine. Töö allikatega (elektrooniline teabeotsing, allikakriitika ja plagieerimise vältimine). Töö esialgse kava koostamine. Hüpoteesi, uurimisküsimuse formuleerimine. Materjali (faktide) kogumine ja analüüs.

Uurimistöö teaduslik tõlgendamine ja tulemuste üldistamine.

Uurimistöö kirjalik vormistamine. Uurimistöö struktuur. Tiitelleht. Sisukord. Sissejuhatus. Põhiosa (peatükid ja alapeatükid). Kokkuvõte. Kasutatud materjalid. Lisad. Retsensioon. Tabelid ja joonised. Kasutamisaala. Vormistamisnõuded.

Stiil ja keel. Akadeemiline kirjastiil. Loetavus ja mõistetavus. Terviklikkus ja sidusus. Lauseehitus ja sõnavalik. Objektiivsus. Ajavormid. Loetelud. Lühendite ja numbrite kasutamine tekstis. Õigekeel.

Viitamine ja vormistamine. Tsitaat ja refereering. Tekstisisene viitamine. Joonealune viitamine. Allikaloend (artikkel, raamat, õigusaktid, arhiivimaterjalid, elektroonilised allikad, dokumendid ilma isikuandmeteta jne).

Kaitsmine. Kaitsmise sisu ja ülesehitus. Avalik esinemine.

Tekstitöötlus, andmetöötlus programmis MS Excel, andmebaaside kasutamine.

Esitlusprogrammid.

Lõiming teiste ainetega

Aastatöö tegemine ja vastav ettevalmistav kursus lõimub tihedalt eesti keelega – kirjaliku osa stiil ning vormistus, suulise osa esitlemine. Töö teoreetilises osas esitatavate arvandmete analüüs ja vormistamine seostub matemaatikaga. Autorikaitse küsimused leiavad käsitlust ühiskonnaõpetuse tundides. Olenevalt töö teemast on kokkupuutepunkte teiste õppeainetega.

Erinevused riiklikust õppekavast

Ainekava vastab riiklikule õppekavale.